

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 164/04

mun. Chișinău

01 aprilie 2022

Inspectorul principal de integritate al Inspectoratului de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, Griciuc Ada, în temeiul art.7 alin.(2), art.19, art.37 alin.(4) și art.38 alin.(1) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în rezultatul controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese, a întocmit prezentul Act de constatare în privința **dnei Crăciun Lidia, director al IMSP Spitalul raional Nisporeni.**

I. Partea descriptivă a situației de fapt.

Prin Legea nr.130/2021 cu privire la modificarea unor acte normative (*în vigoare la data de 29.10.2021*) au fost operate modificări la Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în continuare – Legea nr.132/2016*) și Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (*în continuare – Legea nr.133/2016*), aplicabilitatea cărora a fost asigurată de către inspectorul de integritate în corespundere cu dispozițiile art.73 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. Subsecvent, în cadrul prezentei proceduri de control, actele și acțiunile inspectorului de integritate au fost conformate la dispozițiile Legii nr.132/2016 și Legii nr.133/2016 în redacția în vigoare la momentul respectiv.

Conform art.30 din Legea nr.132/2016, sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice de drept public sau de drept privat, precum și cele din oficiu se înregistrează imediat și se repartizează aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Astfel, la data de 25.06.2021, inspectorului principal de integritate Griciuc Ada i-a fost repartizată electronic aleatoriu prin intermediul sistemului informațional automatizat e-Integritate, sesizarea nr.1151 din 16.06.2021, care a stat la baza formării dosarului de control nr.20210204018 în privința lui Crăciun Lidia, IDNP [REDACTED], domiciliată în [REDACTED]

Potrivit sesizării, fiind în exercițiul funcției de director al IMSP Spitalul raional Nisporeni, Crăciun Lidia ar fi admis încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese prin încheiere în perioada 2020 – martie 2021 contracte de achiziționare bunuri, servicii și lucrări de reparație în valoare totală de cca 650 mii lei, cu firme gestionate de membrii familiei sale, inclusiv cu firma Super Luluța SRL fondată și administrată de către [REDACTED] (nora) și cu firma Radole SRL fondată de [REDACTED] (fiul) și [REDACTED] (nora). Menționează petiționarul, că lucrările de reparație contractate de la Super Luluța SRL în valoare de cca 400 mii lei au fost dirijate de către fiul, [REDACTED].

În ordinea art.31 alin.(1) din Legea nr.132/2016, inspectorul de integritate are obligația în termen de 15 zile de la data repartizării sesizărilor să efectueze verificarea prealabilă a acestora. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică respectarea condițiilor de formă și conținut ale sesizărilor și existența bănuielii rezonabile privind încălcarea regimului juridic de declarare a averii și a intereselor personale.

Considerând aceste cerințe în coroborare cu dispozițiile art.75 alin.(1) din Codul administrativ, inspectorul a demarat în aceeași zi, la data de 25.06.2021, procedura de verificare prealabilă întru stabilirea respectării condițiilor de formă și conținut a sesizării și existența bănuielii rezonabile de încălcare a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.

Analizând condițiile de admisibilitate a sesizării, inspectorul constată că sub aspect de formă și conținut aceasta corespunde rigorilor legii, iar obiectul sesizat vizează aria de competență a Autorității Naționale de Integritate.

Extrasele din Registrul de stat al populației au confirmat relația de rudenie *mamă-fiu* între Crăciun Lidia și feciorii [REDACTED] și [REDACTED] și relația prin afinitate *soacră-noră* între Crăciun Lidia și [REDACTED] (nora), care concomitent întrunesc calitatea de persoane apropiate și determină interesul personal al subiectului declarării Crăciun Lidia.

În același timp, Registrul de Stat al unităților de drept prezintă date despre firmele Stroimax SRL și Criscomax SRL fondator și administrator al cărora este [REDACTED] (fiul), despre Sunskinlux SRL fondată și administrată de către [REDACTED] (nora) și Ramicris-Impex SRL administrată de [REDACTED] (fiul) și al cărei co-fondator este Crăciun Lidia.

Luând act de aspectele semnalate de petent, de informațiile acumulate la etapa verificării prealabile și de obligația subiectului declarării de a respecta regimul juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate conchide prezența bănuielii rezonabile de încălcare de către Crăciun Lidia a regimului juridic al conflictelor de interese.

Totodată, materialele disponibile la această etapă denotă prezența Actului de constatare nr.346/14, emis în privința dnei Crăciun Lidia la data de 31.12.2020, din care rezultă că unele aspecte invocate în sesizare, și anume, tranzacțiile economice între IMSP Spitalul raional Nisporeni și Radole SRL, au fost deja supuse controlului fiind constatată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Pe cale de consecință, în temeiul prevederilor art.19 lit.b), art.28 alin.(1), art.31 alin.(1) și art.37 alin.(2) din Legea nr.132/2016, a fost întocmit Procesul-verbal nr.523/04 din 30.06.2021, prin care s-a dispus inițierea procedurii de control privind eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Crăciun Lidia, director al IMSP Spitalul raional Nisporeni (*în continuare – subiectul controlului*).

Subiectul controlului a fost informat prin scrisoarea nr.04-04/3483 din 01.07.2021 despre inițierea procedurii de control și despre drepturile de care beneficiază potrivit art.33 al Legii nr.132/2016 (fapt confirmat de avizul poștal nr.DS8001911878AS din 03.08.2021).

Beneficiind de drepturile sale, subiectul controlului a luat cunoștință de materialele dosarului de control la data de 04.08.2021.

În ordinea art.85 alin.(3) și art.87 alin.(1) din Codul administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

Astfel, sub aspect procedural, în temeiul dispozițiilor art.20 alin.(1) și art.32 alin.(3)-(5) din Legea nr.132/2016, pentru realizarea atribuțiilor de control și în vederea acumulării materialului probatoriu relevant, au fost solicitate informații și documente de la entități publice și private înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și accesate registre informaționale de stat, extrasele fiind anexate la dosarul de control. Totodată, pentru realizarea controlului a fost consultat cadrul legal general și special aplicabil statutului funcției și perioadei supuse controlului.

II. Analiza elementelor constitutive ale conflictului de interese.

Din materialele prezentate de Președintele raionului Nisporeni prin răspunsul nr.116 din 14.07.2021, rezultă că subiectul controlului exercită funcția de director al IMSP Spitalul raional Nisporeni în baza Deciziei Consiliului raional Nisporeni nr.7/34 din 15.12.2016, fapt care denotă deținerea de către acesta a calității de subiect al declarării în sensul art.3 alin.(1) lit.e) din Legea nr.133/2016.

Deci, în procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, subiectul controlului a avut obligația să respecte principiile generale de evitare a conflictelor de interese prevăzute de art.11 din Legea nr.133/2016, și anume, prin servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, prin asigurarea transparenței și controlului public al activității, prin responsabilitate individuală și exemplul personal.

Conform art.2 din Legea nr.133/2016, *conflictul de interese* reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

Același articol definește *interesul personal* ca orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

La categoria *persoane apropiate*, legiuitorul a atribuit următoarele persoane: soțul/soția, copilul, concubinul/concubina, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea, persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectul declarării (*părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă*) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (*cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră*).

Potrivit art.12 alin.(3) din Legea nr.133/2016, subiectul declarării se află în *conflict de interese real*, atunci cînd este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului/funcției publice.

Pornind de la aceste premise, identificarea unui conflict de interese real necesită prezența obligatorie a următoarelor elemente constitutive: calitatea de subiect al declarării, aflarea subiectului în exercițiul funcției, apariția situației în care subiectul este chemat să ia decizii și prezența interesului personal care influențează sau poate influența integritatea profesională.

Informațiile prezentate de Serviciul Fiscal de Stat denotă că pe parcursul anului 2020, între IMSP Spitalul raional Nisporeni și Super Luluța SRL au fost înregistrate două tranzacții în valoare de **60.000 lei**, factura fiscală EAA002760582 din 17.07.2020 și în valoare de **63.000 lei**, factura fiscală EAA003225921 din 18.09.2020.

Conform datelor din Registrul de Stat al unităților de drept, firma Super Luluța SRL, IDNO 1019609000459 a fost înregistrată la data de 25.01.2019 de către [REDACTAT] (nora), administrator și unic fondator din data fondării firmei.

Tot pentru această perioadă, informațiile Serviciului Fiscal de Stat atestă prezența facturii fiscale EAA003149993 din 01.09.2020 cu privire la tranzacția economică în valoare de **3.387 lei**, înregistrată între IMSP Spitalul raional Nisporeni și Ramicris-Impex SRL, IDNO 1003609002807.

Conform datelor din Registrul de Stat al unităților de drept, firma Ramicris-Impex SRL a fost fondată de subiectul controlului la data de 21.01.1994, care continuă să dețină cota de participare în mărime de 49,82% în capitalul social al aceste firme.

Pentru identificarea tuturor circumstanțelor care au stat la baza acestor trei tranzacții încheiate între IMSP Spitalul raional Nisporeni și firmele Super Luluța SRL și Ramicris-Impex SRL, prin adresarea nr.04-04/3485 din 01.07.2021, inspectorul de integritate a solicitat de la IMSP Spitalul raional Nisporeni prezentarea materialului confirmativ (dosarele procedurilor de achiziții, contracte, facturi fiscale, dispoziții de plată, etc.)

În răspunsul IMSP Spitalul raional Nisporeni, semnat de subiectul controlului la 26.07.2021, nr.01-0/309, se menționează „**În perioada 2016-2021 IMSP SR Nisporeni nu a avut careva relații de colaborare cu societatea comercială Super Luluța SRL.**”

Totodată, întru stabilirea respectării regimului juridic al conflictelor de interese în cazul celor trei tranzacții, prin invitația nr.04-04/4245 din 04.08.2021 și în temeiul art.37 alin.(3) din Legea nr.132/2016, inspectorul de integritate a solicitat subiectului controlului să prezinte punctul de vedere, explicații și documente justificative.

Subiectul controlului a dat curs invitației, prezentînd la data de 07.10.2021, nr.intr.9588 punctul de vedere în care explică următoarele, (citată): „*Prin prezenta, reiterez cele expuse în răspunsul din 26.07.2021 nr.01-0/309, în care am explicat că în perioada 2016-2021 IMSP SR Nisporeni nu a avut careva relații contractuale în baza deciziilor adoptate de subsemnata cu Super Luluța SRL, Stroimax SRL și cu Ramicris-Impex SRL.*”

La acest aspect, inspectorul de integritate reține răspunsul Procuraturii raionului Nisporeni, nr.1500 din 17.08.2021 în care se menționează: „*Procuratura a solicitat de la IMSP SR Nisporeni copia tuturor contractelor de achiziții publice încheiate pe parcursul anului 2020 pînă la momentul adresării, fiind puse la dispoziția procuraturii mai multe contracte, **nu însă și contractele încheiate cu SRL Super Luluța, existînd astfel temeieri rezonabile că acestea sunt tănuite.***”

Avînd în vedere prezența acestor discordanțe și inconsecvențe semnificative între materialul probator disponibil dosarului de control și afirmațiile enunțate de subiectul controlului, inspectorul de integritate a adresat entităților publice și private solicitări de informații suplimentare/repetate.

Astfel, către IMSP Spitalul raional Nisporeni a fost adresată solicitare repetată nr.04-04/6087 din 22.10.2021, de prezentare acte administrative și juridice, documente contabile și alte dovezi cu privire la tranzacțiile economice încheiate în perioada 2016-2021 cu cele 5 firme în care subiectul controlului și persoanele apropiate acestuia dețin calități de fondator și/sau administrator, inclusiv cu firmele Super Luluța SRL, Stroimax SRL și cu Ramicris-Impex SRL.

De această dată, în răspunsul IMSP Spitalul raional Nisporeni nr.01-0/490 din 17.11.2021 semnat de subiectul controlului, directorul Crăciun Lidia, chiar dacă se insistă în continuare asupra lipsei careva relații de colaborare cu agentul economic Ramicris-Impex SRL, se menționează (citată) „**de la agentul economic Super Luluța SRL au fost procurate bunuri (halate medicale de unică folosință) în valoare de 60.000 lei**”, fiind anexate următoarele documente confirmative:

- Contractul de achiziție de mică valoare nr.148 din 30.06.2020 încheiat între cumpărătorul IMSP Spitalul raional Nisporeni, în persoana directorului Crăciun Lidia și vînzătorul Super Luluța SRL, în persoana directorului [REDACTAT] (nora), cu privire la livrare bunuri în valoare totală de 199.980 lei pe perioada anului 2020 la comanda Cumpărătorului.

- Factura fiscală emisă de furnizorul Super Luluța SRL sub nr.EAA002760582 din 17.07.2020 cu privire la livrare bunuri (halate de unică folosință) în număr de 2000 unități, în sumă de 60.000 lei, recepționarea cărora a fost confirmată prin semnătură de către directorul Crăciun Lidia și farmacistul de laborator.

La caz, inspectorul de integritate observă că materialele prezentate de Direcția Teritorială Ungheni SIS prin răspunsul nr.385 din 02.03.2022, de asemenea, includ copie de pe Contractul de achiziție de mică valoare nr.148 din 30.06.2020 încheiat între cumpărătorul IMSP Spitalul raional Nisporeni, în persoana directorului Crăciun Lidia și vînzătorul Super Luluța SRL, în persoana directorului [REDACTAT] (nora) cu privire la livrare bunuri pe perioada anului 2020 în valoare de 199.980 lei.

Însă, la o vizualizare primară, pînă la proba contrarie dovedită prin expertiza grafoscopică, inspectorul de integritate constată prezența unei diferențe evidente între semnăturile aplicate în numele beneficiarului IMSP Spitalul raional Nisporeni și a semnatarului Crăciun Lidia pe cele două exemplare ale Contractului de achiziție de mică valoare nr.148 din 30.06.2020, disponibile în varianta prezentată de IMSP Spitalul raional Nisporeni la 17.11.2021 și în varianta prezentată de Direcția Teritorială Ungheni SIS la 02.03.2022, fapt care, în congruență cu alte materiale disponibile controlului (în special, punctul de vedere, răspunsurile IMSP Spitalul raional Nisporeni), denotă o bănuială rezonabilă de comitere a infracțiunilor incidente art.332 și art.352¹ alin.(1) Cod Penal.

Important de menționat este și faptul, că solicitarea inspectorului de integritate transmisă la data de 27.12.2021, nr.04-04/7582 firmei Super Luluța SRL la adresa juridică [REDACTAT] de prezentare documente confirmative cu privire la tranzacțiile încheiate cu IMSP Spitalul raional Nisporeni, a rămas fără răspuns (aviz poștal de nerecepționare nr.DS8005798845AS din 13.01.2022).

Totodată, inspectorul de integritate reține un alt aspect menționat în scrisoarea Direcției Teritoriale Ungheni SIS nr.385 din 02.03.2022, prin care se comunică despre tranzacția încheiată de IMSP Spitalul raional Nisporeni, în persoana subiectului controlului cu SRL Servotest al cărei administrator pînă în luna mai 2021 ar fi fost [REDACTAT] (nora), și anume, despre încheierea contractului de mică valoare în sumă de 299.946,18 lei, finalizat cu semnarea Procesului-verbal de recepție a lucrărilor de reparații interioare executate la 08.12.2020 în incinta IMSP Spitalul raional Nisporeni.

Prin răspunsul nr.intr.2413 din 29.03.2022, SRL Servotest a confirmat prestare către IMSP Spitalul raional Nisporeni servicii de reparații în valoare de 299.946 lei, prezentând următoarele documente confirmative:

- Contractul de achiziționare lucrări de reparații de mică valoare nr.205 din 21.10.2020 încheiat între IMSP Spitalul raional Nisporeni, în persoana subiectului controlului și SRL Servotest, în persoana administratorului [REDACTAT],

- Procesul-verbal de recepție a lucrărilor de reparații interioare executate la 08.12.2020, semnat de subiectul controlului în calitate de director al IMSP Spitalul raional Nisporeni și de către [REDACTAT], administratorul SRL Servotest,

- Factura fiscală nr.AAK9245139 din 08.12.2020 semnată de subiectul controlului în calitate de director al IMSP Spitalul raional Nisporeni și de către [REDACTAT], administratorul SRL Servotest.

Fiind analizate prin prisma definiției conflictului de interese, inspectorul de integritate constată că tranzacțiile încheiate cu SRL Servotest nu generează conflicte de interese în sensul Legii nr.133/2016, deoarece administratorul și unicul fondator al acestei firme, [REDACTAT] nu întrunește calitatea de persoană apropiată subiectului controlului.

Tot aici, inspectorul de integritate observă că materialul probator administrat nu a confirmat supozițiile petiționarului cu privire la careva tranzacții economice încheiate între IMSP Spitalul raional Nisporeni și firmele Stroimax SRL, Sunskinlux SRL și Criscomax SRL și nici careva lucrări de reparație prestate de Super Luluța SRL în luna decembrie 2020 în sumă de 100,0 mii lei și în perioada februarie-martie 2021 în sumă de 300,0 mii lei.

Aplicând cadrul legal pertinent speței și utilizând materialele acumulate la dosarul de control, inspectorul de integritate conchide că în perioada 17.07.2020 - 18.09.2020, **subiectul controlului s-a aflat în trei situații de conflict de interese real**, determinate de interes personal rezultat din relația cu persoana juridică Ramicris-Impex SRL și de interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată [REDACTAT] (nora), în cazul în care fiind în exercițiul funcției a fost chemat să semneze acte juridice privind tranzacțiile economice realizate în valoare de **126.387 lei** între IMSP Spitalul raional Nisporeni și firmele Super Luluța SRL și Ramicris-Impex SRL.

Conform dispozițiilor art.12 alin.(4)-(5) din Legea nr.133/2016, subiectul controlului a avut obligația să informeze organul ierarhic superior, despre conflictele de interese reale în care se află, imediat, dar nu mai târziu de trei zile de la data constatării, precum și obligația să nu rezolve cerere/demers, să nu emită act administrativ și să nu încheie act juridic pînă la primirea opțiunii de soluționare a conflictului de interese. Informarea despre apariția conflictului de interese real se face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea actului juridic, în baza unei declarații scrise care să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența exercitarea imparțială și obiectivă a funcției.

În ordinea art.14 alin.(3)-(4) din Legea nr.133/2016, subiectul controlului a avut obligația să soluționeze conflictul de interese real prin abținere de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informînd toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

În răspunsul Președintelui raionului Nisporeni semnat la 14.07.2021, nr.116 se comunică despre lipsa înscrisurilor în Registrul declarațiilor privind conflictele de interese care să confirme careva declarații depuse de către subiectul controlului cu privire la conflicte de interese.

Cele enunțate denotă că subiectul controlului nu s-a conformat cerințelor de declarare și soluționare a conflictului de interese, nu a informat șeful/organul ierarhic superior despre conflictele de interese reale în care se află și nici nu s-a abținut în aceste situații de la luare decizii și semnare acte, prin ce a admis consumarea acestor conflicte de interese, în sensul art.12 alin.(10) din Legea nr.133/2016.

Inspectorul de integritate reiterează, că subiectul controlului nu a prezentat explicații plauzibile și concludente în acest sens, limitându-se în punctul de vedere doar la mențiunea precum că în perioada 2016-2020 nu au avut loc relații contractuale între IMSP Spitalul raional Nisporeni și firmele Super Luluța SRL și Ramicris-Impex SRL.

Totodată, inspectorul de integritate reține că necunoașterea și neaplicarea conformă a legii nu exonerează de răspundere, în contextul în care Crăciun Lidia a avut obligația cunoașterii actelor normative aplicabile funcției deținute, informația fiind accesibilă urmare publicării acestora în corespundere cu art. 56 alin. (4) din Legea cu privire la actele normative (anterior Legea cu privire la actele legislative), în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al RM. Iar, în sensul principiului *nemo legem ignorare censetur*, legea este opozabilă *erga omnes* și se aplică ca atare, chiar dacă la momentul săvârșirii unei fapte ce intră sub incidența ei, legea a fost ignorată volitiv sau din eroare.

III. Concluzii și decizii.

Generalizând rezultatele controlului respectării regimului juridic al conflictelor de interese prin prisma cadrului legal pertinent (*în vigoare la 29.10.2021*), conducându-se de principiile concludenței, utilității și veridicității și aplicând propria convingere în examinarea sub toate aspectele și în mod obiectiv materialul probator administrat în raport cu supozițiile invocate la etapa inițierii controlului, inspectorul de integritate conchide încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Crăciun Lidia, director al IMSP Spitalul raional Nisporeni, prin:

- nedeclarare în modul stabilit de art.12 alin.(4) din Legea nr.133/2016 conflictele de interese reale în care s-a aflat pe parcursul anului 2020, în cazul în care, deținând calitatea de subiect al declarării, fiind în exercițiul funcției și având interes personal rezultat din relații cu persoane juridice fondate/administrate personal și de persoane apropiate, a fost chemată să ia decizii și să semneze acte juridice privind trei tranzacții economice în valoare de **126.387 lei** realizate între IMSP Spitalul raional Nisporeni și firmele Super Luluța SRL și Ramicris-Impex SRL, prin ce a influențat exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii,

- nesoluționare în modul stabilit de art.14 alin.(3)-(4) din Legea nr.133/2016 conflictele de interese reale în care s-a aflat pe parcursul anului 2020, în cazul în care, deținând calitatea de subiect al declarării, fiind în exercițiul funcției și având interes personal rezultat din relații cu persoane juridice fondate/administrate personal și de persoane apropiate, a fost chemată să ia decizii și să semneze acte juridice în privința a trei tranzacții economice în valoare de **126.387 lei** realizate între IMSP Spitalul raional Nisporeni și firmele Super Luluța SRL și Ramicris-Impex SRL, prin ce a influențat exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor de serviciu,

- admitere conflicte de interese consumate în sensul art.12 alin.(10) din Legea nr.133/2016, în cazul în care, deținând calitatea de subiect al declarării, fiind în exercițiul funcției de director al IMSP Spitalul raional Nisporeni și având interes personal rezultat din relații cu persoane juridice fondate/administrate personal și de persoane apropiate, a luat decizii și a încheiat/semnat acte juridice, Contractul de achiziție de mică valoare nr.148 din 30.06.2020 și facturile fiscale EAA002760582 din 17.07.2020, EAA003149993 din 01.09.2020 și EAA003225921 din 18.09.2020, cu încălcarea dispozițiilor legale de declarare și soluționare conformă a conflictelor de interese.

Potrivit art.23 alin.(1) din Legea nr.133/2016, încălcarea prevederilor legale cu privire la conflictele de interese atrage răspundere disciplinară, contravențională, civilă sau penală, după caz.

Astfel, alin.(4) din acest articol statuează *„fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru tragere la răspundere contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.”*

Procedural, conform art.39 alin.(1) din Legea nr.132/2016 (*în vigoare la 29.10.2021*), în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese, inspectorul de integritate: a) încheie proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională; b) după caz, solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Subsecvent, în condițiile alin.(2) din acest articol inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin.(1) lit.b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului

declarații, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

La acest aspect, reiternd probatoriul menționat la etapa verificării prealabile a sesizării, și anume, despre prezența Actului de constatare nr.346/14 din 31.12.2020 emis în privința subiectului controlului pe aspectul conflictelor de interese, inspectorul de integritate constată că subiectul controlului nu este la prima încălcare a acestui regim juridic, și deci, fiind în știință de cauză despre consecințele și efectele juridice ale Actului de constatare a continuat să încalce prevederile legale ale conflictelor de interese.

În aceste circumstanțe, aplicând cerințele art.39 alin.(3) din Legea nr.132/2016, urmează a fi sesizată conducerea raionului Nisporeni, în termen de 5 zile de la rămânerea definitivă a actului de constatare, în vederea declanșării în privința subiectului controlului a procedurii de eliberare din funcția de director al IMSP Spitalul raional Nisporeni.

Complementar, în ordinea art.23 alin.(6) din Legea nr.133/2016, subiectul controlului urmează a fi decăzut din dreptul de a mai exercita funcție publică pe o perioadă de 3 ani, cu înscriere în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică, ținut de Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu alin.(8) din acest articol.

Totodată, inspectorul de integritate observă că inacțiunile subiectului controlului de declarare și soluționare conformă a conflictelor de interese apărute în cazurile în care a fost chemat să ia decizii și să semneze acte juridice în privința persoanelor apropiate și persoanelor juridice, poartă caracter contravențional în sensul art.313² alin.(1) și alin.(2) din Codul contravențional.

Referitor la actele juridice încheiate în situație de conflict de interese, art.15 alin.(1) din Legea nr.133/2016 statuează că acestea sunt lovite de nulitate absolută, cu excepția cazului în care anularea acestora ar aduce daune interesului public.

Procedural, în condițiile noilor modificări ale art.39 alin.(4) din Legea nr.132/2016, din momentul în care actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea se adresează în instanța de judecată pentru: a) încasarea în folosul statului a prejudiciilor cauzate și a beneficiilor obținute în urma actului administrativ, actului juridic sau a deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictele de interese, incompatibilitățile, restricțiile și limitările; sau b) declararea nulității actului administrativ, a actului juridic sau a deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictele de interese, incompatibilitățile restricțiile și limitările, dacă anularea acestora nu aduce daune interesului public.

La caz, alin.(5) din acest articol specifică, că la aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

Analizând prin prisma acestor condiționalități actele juridice încheiate între IMSP Spitalul raional Nisporeni și firmele Super Luluța SRL și Ramicris-Impex SRL și semnate de subiectul controlului cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictele de interese, inspectorul de integritate reține următorii factori de risc: caracterul sistematic al tranzacțiilor, afectarea reputației și prejudicierea bugetului IMSP Spitalul raional Nisporeni urmare alocării banilor publici întru susținerea afacerilor de familie.

În această ordine de idei, la rămânerea definitivă a actului de constatare, cele patru acte, Contractul de achiziție de mică valoare nr.148 din 30.06.2020, facturile fiscale EAA002760582 din 17.07.2020, EAA003149993 din 01.09.2020 și EAA003225921 din 18.09.2020, urmează a fi transmise instanței de judecată pentru constatarea nulității absolute și, la caz, pentru încasarea în folosul statului a prejudiciului cauzat urmare semnării acestora de către subiectul controlului, cu încălcarea dispozițiilor legale de declarare și soluționare a conflictelor de interese.

Conform dispozițiilor art.36 alin.(1) și alin.(2) și art.39 alin.(7) din Legea nr.132/2016, actul de constatare se emite prin publicare pe pagina web oficială a Autorității și poate fi contestat în termen de 30 zile de la emitere, nemijlocit la Curtea de Apel Chișinău.

Totodată, în cazul în care actul de constatare este contestat, în ordinea art.7 alin.(2) lit.c) din Legea nr.132/2016, Autoritatea are obligația de a solicita autorității responsabile de numirea în

funcție a subiectului declarării, suspendarea acesteia din funcție pe perioada examinării actului de constatare în instanță de judecată.

Pe cale de consecință, conducându-se de prevederile art.12, art.14 și art.23 din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale coroborate cu prevederile art.7, art.19, art.20, art.37, art.38 alin.(1) și art.39 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul principal de integritate,-

dispune:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Crăciun Lidia, director al IMSP Spitalul raional Nisporeni, exprimată prin nedeclarare și nesoluționare conformă conflictele de interese reale și admitere conflicte de interese consumate în cazul luării deciziilor și semnării actelor juridice în prezența interesului personal generat de relații cu persoane juridice și persoane apropiate.

2. Se sesizează conducerea raionului Nisporeni în termen de 5 zile de la rămânerea definitivă a actului de constatare, în vederea declanșării în privința dnei Crăciun Lidia a procedurii de eliberare din funcția de director al IMSP Spitalul raional Nisporeni.

3. Se aplică în privința dnei Crăciun Lidia interdicția de exercitare funcție publică pe o perioadă de 3 ani, în condițiile prevăzute la art.23 alin.(6) din Legea nr.133/2016.

4. Se sesizează instanța de judecată, la rămânerea definitivă a Actului de constatare, în vederea constatării nulității absolute și, la caz, încasării în folosul statului a prejudiciului cauzat de Crăciun Lidia urmare semnării Contractului de achiziție nr.148 din 30.06.2020 și facturilor fiscale EAA002760582 din 17.07.2020, EAA003149993 din 01.09.2020 și EAA003225921 din 18.09.2020, cu încălcarea dispozițiilor legale de declarare și soluționare a conflictelor de interese.

5. Se aduce la cunoștința dnei Crăciun Lidia prezentul Act de constatare și se comunică despre dreptul contestării acestuia în termen de 30 zile de la emitere, nemijlocit la Curtea de Apel Chișinău, MD-2043, mun. Chișinău. str. Teilor nr.4.

Prezentul Act de constatare a fost întocmit în două exemplare, pe 8 (opt) file.

Inspector principal de integritate

Ada Griuc